

Ponç Feliu: «Hem de ser conscients que estem ocupant espais que són dominis del riu»

Entrevista amb el director del Consorci del Ter

Clàudia Sacrest Martos 01.02.2020 | 23:47

Ponç Feliu, amb l'Onyar de fons | Marc Martí

Ponç Feliu analitza tots els factors que van fer tan complexa la gestió dels embassaments durant els dies més crítics de la borrasca «Gloria». Va estudiar Biologia i Ciències Ambientals a la UdG i té un màster en Gestió Pública de Medi Ambient per la UAB. També va ser regidor de Medi Natural a l'Ajuntament de Girona.

Des del Consorci del Ter, Ponç Feliu (Girona, 1975), lluita per una gestió del riu favorable al territori i per això reclama a l'Agència Catalana d'Aigua (ACA) canviar l'enfocament de la gestió de la conca, ja que, diu, gira en excés al voltant d'emmagatzemar aigua per a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Sobre el *Gloria*, defensa que els desembassaments a Susqueda es van fer quan tocaven.

Ha defensat la gestió de l'ACA dels embassaments, tot i les crítiques que ha rebut l'Agència. Per què diu que ho ha fet bé?

L'ACA va actuar bé en aquest episodi concret, en el sentit que no va deixar l'aigua en un moment de màxim cabal dels afluents. A l'Onyar va ser el dimarts [21 de gener], quan portava 535 m3/segon. Si en aquell moment deixes anar molta aigua al Ter, provoques que l'afluent es boteixi, perquè no pot desembocar i, en el cas de l'Onyar, inunda el Barri Vell de Girona. En canvi, l'ACA no va deixar anar aigua aquell dimarts perquè l'Onyar –i altres afluents com l'Osor, el Llémena, etcètera–, anava molt alt.

Però no es va evitar que a Girona hi haguessin inundacions.

Sí, però en mesura; hauria sigut molt pitjor encara. Si s'hagués fet quan l'Onyar anava al màxim i haguessin desaiгуat llavors, hagués sigut molt pitjor encara. Es va inundar molt menys del que pot inundar-se. Un cop ja no es podia escollir, es va fer en el moment menys dolent.

Però abans de quedar-se sense marge, no es podria haver tingut més previsió?

Difícilment creuràs que pot ploure tant com perquè es passi del 70% al 100% [de nivell d'aigua als pantans] en tres dies, o el 108%, perquè va sortir de mare. Tampoc no és normal que en un episodi de gener, el més sec de l'any juntament amb el juliol, tinguem pluges tan grosses. A més, veníem de situacions de prealerta de sequera. Ningú no pensava que la previsió de pluges fortes arribaria a omplir al 100% [els pantans]. Si s'hagués sabut que arribaria a tant, s'hauria deixat més aigua abans.

La percepció al Baix Ter era que els embassaments els havien fet molt mal.

Si el Ter no hagués tingut embassaments també hagués passat el mateix. Tu mires la Tordera i el Fluvià, que no tenen embassaments, i també s'ho han emportat tot per davant. De fet, sense embassaments es calcula que el cabal del Ter hauria sigut de 2.900 m³ per segon, molt més que els 2.000 m³ a què va arribar.

I quin sol ser el cabal normal?

En tot cas, estem parlant que normalment passen menys de 5 m³ i hem passat als 2.000. I si no haguéssim tingut els embassaments que retenien l'aigua, hauríem arribat als 2.900, perquè es vegi la dimensió!

Ens entossudim a voler lluitar contra la natura i controlar-la?

Exactament. Hem de ser conscients que estem ocupant espais que són dominis del riu i volem controlar-los amb motes i murs. Tots aquests espais del GEiEG o Fontajau són llocs que si mires fotos aèries de l'any 1946 veus que estan dominats pel riu. En lloc de fer adaptar el riu a nosaltres, hem d'adaptar-nos nosaltres als espais que són del riu. Al Baix Ter, els nuclis antics dels pobles estan allunyats i elevats respecte al riu.

Doncs Ullà va quedar negat...

No, però Ullà està al peu de la muntanya. El nucli antic d'Ullà no s'ha inundat perquè està una mica aixecat pel Montgrí, i Torroella també. Estan a la vora del riu però amb certa cota. No, si els humans eren molt savis abans. És com l'espigó grec d'Empúries, ha aguantat perfectament i té dos mil anys. L'espigó de Palamós, en canvi, s'ha enfonsat. Abans construïem on tocava i el temps ja posava les coses al seu lloc.

I què fem amb les lleres? Les netegem o també les deixem pel domini del riu?

Quan no hi havia embassaments, les riuades passaven sovint –no tant grans com aquesta– i això anava netejant i eliminant els arbres que creixien al mig de la llera. Ara l'aigua la retenim als pantans i, per tant, feia molt que no hi havia riuades. Ara els arbres creixen sense que cap riuada els trenqui. Si tu fas cada any el que en diem «cabals regeneradors», avingudes grosses planificades, mantindrem el riu net per ell mateix.

I si no es fa així, no ho podríem mantenir «net» nosaltres?

Estic d'acord en arbres que estiguin dins de la llera. Els que estan a banda i banda del riu, en canvi, són importants de mantenir perquè aquests arbres frenen l'aigua i redueixen la velocitat, i el poder erosiu aigües avall és molt menor. Si tu elimines aquests arbres de ribera, tens un canal d'aigua que és imparable i llavors més avall s'ho emporta tot.

El *Gloria* ha marcat un precedent d'ara en endavant?

Pot ser que sí, com a mínim en el territori. Ara per primer cop s'ha comprovat que quan estem al 50% dels embassaments podem tenir sequera i si estem al 70% ja podem tenir inundacions, malgrat no ser una xifra molt alta.

Però un 70% ja és prou abundant, no?

Si baixa una mica i se situa al 60%, ja estàs preocupat perquè si no plou al cap d'uns quants mesos, tens sequera. A l'estiu, l'embassament baixa més d'un 1% cada setmana. Per tant, amb deu setmanes d'estiu, baixes un 10%. I a partir del 40% d'aigua, ja hi ha llims i molt de sediment. L'aigua ja no és de tanta qualitat. El marge és molt estret. Per això dic que s'ha fet bé la gestió de l'ACA d'aquests tres dies però, des del territori, sempre ens hi hem enfrontat.

Per la gestió del riu Ter?

Sí, per això vam constituir la Taula del Ter. En el fons sempre hem estat pressionant i insistint molt perquè gestionin el riu des d'un punt de vista ecològic i del territori, i no com una gran cantimplora per proporcionar aigua a altres zones deficitàries com Barcelona. L'Àrea Metropolitana té el Besòs i el Llobregat però no en té prou.

D'acord. Punt de vista ecològic i del territori: però llavors, com abastim Barcelona?

Aquí és on entrem a la part més important del concepte. I per què el Ter ha de ser l'única «x» en l'equació? Ara, amb l'acord del Ter, Barcelona optarà per més regeneració, aprofitament dels aqüífers, per les dessaladores... No és la solució definitiva: la solució per tot Catalunya és que hi hagi interconnexió de conques i que altres que tenen més cabal que el Ter puguin també cedir aigua. No pas sempre, però sí, com a mínim, en cas d'emergència.

ENLLAÇ WEB: <https://www.diaridegirona.cat/comarques/2020/02/02/hem-conscients-que-ocupant-espais/1027035.html>